

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری سلامت جامعه و سالمندی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی پرستاری سلامت جامعه
شماره درس: ۵۸۵۳۱۶
نوع و تعداد واحد: عملی، ۱ واحد
دروس پیش‌نیاز: پرستاری سلامت جامعه
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): ترم ۵ کارشناسی پرستاری
نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۳
زمان کارآموزی: شنبه الی دوشنبه ۱۳-۷:۳۰
محل کارآموزی: مراکز خدمات جامع سلامت شهید اول، راطبی و حضرت علی (علیه‌السلام)
ساعات راهنمایی: طبق برنامه حضور اتاق شماره ۱۴۵
مسئول درس: دکتر طیبه کریمی
شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۰۹
آدرس اینترنتی: tkarimi@nm.mui.ac.ir

اساتید درس خانم‌ها: دکتر کریمی، دکتر مالکی، فرج زاده، شیرانی

شرح درس:

سلامتی یکی از حقوق اساسی همه انسان‌ها است. دولت‌مردان و سیاست‌گذاران بخش بهداشت و درمان، مسئول تأمین زیرساخت‌های لازم برای ارائه مراقبت‌های بهداشتی در داخل و خارج بیمارستان‌ها هستند. در سطح جامعه مراکز خدمات جامع سلامت، مسئول طرح‌ریزی و پیگیری مسائل مربوط به سلامتی افراد به‌ظاهر سالم، بیماران ترخیص شده از بیمارستان و یا مبتلایان به بیماری‌های سخت‌درمان هستند. در اغلب کشورهای دنیا، پرستاران علاوه بر ایفای نقش‌های مراقبتی در حوزه درمان، مسئول ارائه مراقبت‌های بهداشتی اولیه نظیر واکسیناسیون، مراقبت‌های بهداشتی مادر و کودک، آموزش بهداشت، مراقبت در منزل و... هستند. لذا آشنایی دانشجویان پرستاری با نحوه ارائه خدمات بهداشتی اولیه در مراکز خدمات جامع سلامت طی کارآموزی پرستاری سلامت جامعه برای دانشجویان پرستاری ضروری به نظر می‌رسد.

هدف کلی:

آشنایی فراگیران با سطح اول خدمات در نظام عرضه خدمات بهداشتی - درمانی کشور جمهوری اسلامی ایران

اهداف رفتاری:

از فراگیر انتظار می‌رود که در پایان دوره قادر به انجام موارد زیر باشند:

۱. مراقبت بهداشتی به گروه هدف کودکان (۳ روز الی ۴ سال) را ارائه و در سامانه سیب ثبت نماید.
۲. مراقبت بهداشتی به گروه هدف نوجوانان (۱۸-۵ سال) را ارائه و در سامانه سیب ثبت نماید.
۳. مراقبت بهداشتی به گروه هدف جوانان (۲۹-۱۸ سال) را ارائه و در سامانه سیب ثبت نماید.
۴. مراقبت بهداشتی به گروه هدف میانسالان (۵۹-۳۰ سال) را ارائه و در سامانه سیب ثبت نماید.
۵. مراقبت بهداشتی به گروه هدف سالمندان (۶۰ سال و بالاتر) را ارائه و در سامانه سیب ثبت نماید.
۶. طبق برنامه واکسیناسیون کشوری، واکسن تلقیح نموده و مراقبت‌های مرتبط را ارائه دهد.
۷. عوارض ناخواسته واکسیناسیون را گزارش کند.
۸. زنجیر سرد واکسیناسیون را رعایت کند.
۹. مراقبت‌های پیش از بارداری، بارداری و پس از زایمان را ارائه و در سامانه سیب ثبت نماید. (ویژه دانشجویان خانم)
۱۰. مراقبت‌های بهداشتی به گروه هدف بانوان را ارائه و در سامانه سیب ثبت نماید. (ویژه دانشجویان خانم)

شیوه کارآموزی:

با استفاده از جدیدترین دستورالعمل‌ها و کتابچه‌های وزارت بهداشت- درمان و آموزش پزشکی، نحوه ارائه خدمات بهداشتی به گروه‌های تحت پوشش مراکز خدمات جامع سلامت (کودکان، نوجوانان، جوانان، میانسالان و سالمندان) با استفاده از وسایلی نظیر ترازو، متر، آبسنگ، سونی کیت و ... آموزش داده خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجوی و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

نمره	معیار ارزشیابی
۲ نمره	مهارت‌های پایه (اخلاق و ارتباط حرفه‌ای)
۲ نمره	فعالیت روز کارگاه
۶ نمره	مشارکت فعال در طول کارآموزی
۲ نمره	کنفرانس کلاسی/ آموزش گروهی
۸ نمره	آزمون DOPS (امتحان عملی پایان دوره)
۲۰ نمره	جمع کل

* دانشجوی مجاز است حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از اتمام زمان کارآموزی جهت تکمیل لاگ بوک اقدام نماید. به ازای

هر روز تأخیر ۰/۲۵ از جمع کل نمرات کسر خواهد شد.

سیاست‌ها و قوانین دوره:

۱. حضور به‌موقع و تمام‌وقت در محل کارآموزی الزامی است. به ازای هرروز تأخیر یا غیبت غیرمجاز طبق قوانین آموزشی برخورد می‌شود.
۲. رعایت پوشش حرفه‌ای در طول دوره کارآموزی الزامی است.
۳. حضور در کارآموزی با پیش مطالعه منابع معرفی‌شده الزامی است.
۴. شرکت در انجام مراقبت‌ها از جمله وظائف دانشجویان است و طبق چک‌لیست مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد.

منابع اصلی:

1) Judith Ann Allender, Cherie Rectore, Kristine Warner. Community Health Nursing: Promoting and Protecting the Public's Health, Lippincott Williams & Wilkins. 7th Edition. 2014.

- ۲) ایلدرآبادی اسحاق. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه او ۱ و ۲ و ۳. چاپ ششم. تهران. نشر جامعه نگر. ۱۴۰۱
- ۳) حسینی سیده وحیده، جعفری ورجوشانی نسرین. پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳. چاپ سوم، تهران، نشر جامعه نگر، ۱۳۹۲.
- ۴) شجاعی تهرانی حسین. درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی اصول و روش‌های اپیدمیولوژی جمعیت‌شناسی و آمارهای بهداشتی. چاپ پنجم، تهران، انتشارات سماط، ۱۳۹۸.
- ۵) جدید میلانی مریم، سهیل ارشدی فرخ، اسدی نوقایی، احمدعلی. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه او ۱ و ۲ و ۳. چاپ ششم. تهران، انتشارات اندیشه رفیع، ۱۴۰۰.
- ۶) علیرضایی پدram. چکیده کلیات خدمات بهداشتی درمانی. چاپ دوم، تهران، انتشارات سماط، ۱۳۹۴.
- ۷) حاتمی حسین، رضوی سید منصور، افتخار اردبیلی حسن و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی. چاپ پنجم، تهران، انتشارات ارجمند، ۱۳۹۸.
- ۸) عابدی قاسم، نقیبی سید ابوالحسن، مالمون زینب. بهداشت مدارس. چاپ اول، تهران، انتشارات سماط، ۱۳۸۶.
- ۹) بهنودی زهرا. بهداشت و مدیریت خانواده. چاپ اول، تهران، انتشارات بشری، ۱۳۸۱.
- ۱۰) ذوالفقاری میترا، اسدی نوقایی احمدعلی. پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان. چاپ یازدهم، تهران، انتشارات بشری، ۱۴۰۱.
- ۱۱) سنجرى مهناز، شوقى مهناز، آرزومانیانس سونیا. درسنامه پرستاری کودکان ونگ. چاپ یازدهم ۱۴۰۱، نشر جامعه نگر
- ۱۲) دستورالعمل‌های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی موجود در مراکز سلامت جامعه

Online Data Bases:

B2n.ir/t69202	برنامه و راهنمای ایمن‌سازی مصوب کمیته کشوری ایمن‌سازی
B2n.ir/z89667	مراقبت‌های ادغام یافته کودک سالم ویژه غیرپزشک
B2n.ir/m69086	مجموعه مداخلات اساسی بیماری‌های غیر واگیر در نظام مراقبت‌های بهداشتی اولیه ایران
B2n.ir/d13195	بسته خدمت سلامت نوجوانان
B2n.ir/y41919	بسته خدمت جوانان
B2n.ir/r45984	مراقبت‌های ادغام یافته سلامت سالمندان

:

اهداف رفتاری مورد انتظار در مراکز خدمات جامع سلامت

اهداف رفتاری	تاریخ
پیش مطالعه محتوای آموزشی ارائه شده و مشارکت فعال در مباحث	روز اول
۱. حداقل سه مراقبت کودکان (۱۵ روزگی تا ۴ سالگی) را انجام و در سامانه سیب ثبت نماید. ۲. حداقل یک مراقبت نوجوان (۱۸-۵ سالگی) و یا جوان (۲۹-۱۸ سالگی) را انجام و در سامانه سیب ثبت نماید. ۳. حداقل دو مورد مراقبت میانسالان (۵۹-۳۰ سالگی) را انجام و در سامانه سیب ثبت نماید. ۴. حداقل دو مورد مراقبت از سالمندان (۶۰ سالگی و بالاتر) را انجام و در سامانه سیب ثبت نماید. ۵. در طول دوره حضور در مرکز خدمات جامع سلامت حداقل ۵۰ مورد پیگیری تلفنی انجام دهد. ۶. در طول دوره حضور در مرکز خدمات جامع سلامت حداقل یک آموزش گروهی برای گروه هدف دانشجویان یا مراجعین به مرکز خدمات جامع سلامت و یا مدارس برگزار نماید.	روز دوم الی روز دهم

با توجه به برنامه زمانی ارائه شده توسط استاد هر دانشجو حداقل یک روز در واحد واکسیناسیون و دانشجویان خانم یک روز در واحد مامایی حضور دارند.

اهداف رفتاری حضور در واحد واکسیناسیون	تاریخ
۱. برنامه واکسیناسیون کشوری را از حفظ بیان کند. ۲. هر یک از واکسن‌های موجود در برنامه واکسیناسیون کشوری را حداقل شش مرتبه تلقیح نماید. ۳. حداقل شش مورد از واکسن‌های تلقیح شده در واحد واکسیناسیون را در سامانه سیب و کارت واکسن ثبت کند. ۴. حداقل به شش والد مراجعه کننده درباره واکسن‌های تلقیح شده آموزش‌های لازم را بدهد. ۵. زنجیره سرد را توضیح و رعایت کند. ۶. عوارض ناخواسته واکسیناسیون را گزارش نماید.	طبق برنامه

اهداف رفتاری حضور در واحد مامایی (دانشجویان خانم)	تاریخ
۱. مراقبت‌های پیش از بارداری، بارداری و یا پس از زایمان را برای حداقل سه نفر از مراجعه کنندگان به مرکز خدمات جامع سلامت انجام دهد. ۲. برای حداقل یک مددجو معاینه سرطان پستان را انجام و آموزش بدهد. ۳. حداقل یک مورد غربالگری سرطان دهانه رحم را مشاهده کند.	طبق برنامه

چک‌لیست ارزشیابی

۱. چک‌لیست ارزشیابی عملکرد دانشجویان در روز کارگاه

جمع کل (۲)	آزمون شناختی (۱)	مشارکت فعال در مباحث (۰/۵)	رعایت رفتار حرفه‌ای (۰/۲۵)	حضور به موقع (۰/۲۵)	معیار ارزشیابی (نمره) اسامی دانشجویان	ردیف
						۱
						۲
						۳
						۴
						۵
						۶
						۷
						۸
						۹
						۱۰
						۱۱
						۱۲

۴. چک لیست آزمون DOPS (امتحان عملی پایان دوره) (۸ نمره)

الف) ایمن سازی

عملکرد دانشجو در واحد ایمن سازی با توجه به مقیاس لیکرت سه رتبه‌ای ضعیف (۰ نمره)، متوسط (۱/۰ نمره) و خوب (۲/۰ نمره) ارزشیابی می‌شود.

نام و نام خانوادگی					
موارد مورد ارزیابی					
					۱- با والدین / کودک به خوبی ارتباط برقرار می‌کند.
					۲- برنامه ایمن سازی را متناسب با سن کودک می‌داند.
					۳- ثبت واکسن در کارت یا دفتر واکسیناسیون را به درستی انجام می‌دهد.
					۴- درباره واکسن‌های کودک آموزش صحیح به والدین وی می‌دهد.
					۵- به کودک پوزیشن صحیح می‌دهد.
					۶- واکسن را به درستی انتخاب می‌کند.
					۷- واکسن را به درستی در دست می‌گیرد.
					۸- به تاریخ تحویل، باز شدن و شاخص ویال واکسن توجه می‌کند.
					۹- واکسن را بسته به نوع تکان می‌دهد/ نمی‌دهد.
					۱۰- حجم مناسبی از واکسن را درون سرنگ می‌کشد.
					۱۱- هواگیری را به طرز صحیحی انجام می‌دهد.
					۱۲- قبل از تزریق واکسن، کارت واکسن را چک می‌کند.
					۱۳- محل تزریق را بسته به نوع واکسن به درستی انتخاب می‌کند.
					۱۴- پنبه مناسب (خشک یا الکلی) بسته به نوع واکسن برمی‌دارد.
					۱۵- محل تزریق را بسته به نوع واکسن به درستی ضد عفونی می‌کند.
					۱۶- سرنگ را با زاویه صحیح می‌گیرد.
					۱۷- تزریق را به درستی انجام می‌دهد.
					۱۸- سرنگ را به شیوه صحیح دفع می‌کند.
					۱۹- سؤالات مربوط به ایمن سازی تأخیری / نکات ویژه واکسیناسیون را به درستی پاسخ می‌دهد.
					۲۰- سؤالات مربوط به زنجیره سرد واکسن را به درستی پاسخ می‌دهد.
					جمع کل

ب) واحد مراقبت سلامت

عملکرد دانشجو در واحد مراقبت سلامت با توجه به نیاز مراقبتی مراجعه‌کننده، در یکی از حیطه‌ی مراقبت اطفال، نوجوانان، جوانان، میانسالان و سالمندان ارزشیابی می‌گردد. به این منظور از مقیاس لیکرت سه رتبه‌ای ضعیف (۰ نمره)، متوسط (۲/۰ نمره) و خوب (۳/۰ نمره) استفاده می‌شود.

➤ حیطه مراقبت اطفال

نام و نام خانوادگی						موارد مورد ارزیابی
						۱- با والدین/ کودک به خوبی ارتباط برقرار می‌کند.
						۲- وزن کودک را به درستی اندازه می‌گیرد.
						۳- قد را به درستی اندازه‌گیری می‌کند.
						۴- دور سر کودک را به درستی اندازه‌گیری می‌کند.
						۵- قد، وزن یا دور سر یا تکامل یا تغذیه را به درستی ارزیابی و طبقه‌بندی می‌کند.
						۶- با توجه به نمودار رشد برای مادر چگونگی روند رشد کودک را توضیح می‌دهد.
						۷- زمان مناسب برای مراجعه بعدی (مراقبت معمول و یا پیگیری را آموزش می‌دهد.
						۸- آموزش تغذیه (تغذیه کمکی، مقوی و مغذی کردن غذای کودک) را مطابق سن کودک به درستی می‌دهد.
						۹- آموزش مصرف مکمل‌ها آهن را مطابق سن کودک به درستی می‌دهد. (تعداد قطره، آموزش نحوه مصرف)
						۱۰- آموزش مصرف مکمل مولتی‌ویتامین و یا AD را مطابق سن کودک به درستی می‌دهد.
						۱۱- آموزش رابطه متقابل والد و کودک را مطابق سن کودک به درستی می‌دهد.
						۱۲- آموزش پیشگیری از حوادث را مطابق سن کودک به درستی می‌دهد.
						۱۳- به منظور ثبت اطلاعات در سامانه سبب توانایی لازم را دارد..
						جمع کل

نام و نام خانوادگی						موارد مورد ارزیابی						
												۱- با مددجو به خوبی ارتباط برقرار می کند.
												۲- وزن مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
												۳- قد مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
												۴- نمایه توده بدنی مددجو را محاسبه و متناسب با آن آموزش (فعالیت بدنی، تغذیه) می دهد.
												۵- نحوه استفاده از مکمل آهن و ویتامین D ₃ را متناسب با سن مددجو آموزش می دهد.
												۶- مددجو را از نظر سلامت روان شناختی به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
												۷- مددجو را از نظر سلامت اجتماعی به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
												۸- مددجو را از نظر پدیکلوز و گال معاینه و در صورت لزوم آموزش و ارجاع می دهد.
												۹- مددجو را از نظر سلامت بینایی به درستی معاینه و آموزش های لازم را می دهد.
												۱۰- مددجو را از نظر سلامت دهان و دندان به درستی معاینه و آموزش های لازم را می دهد.
												۱۱- مددجو را از نظر لزوم دریافت واکسن توأم/ هیپاتیت به به درستی بررسی می کند.
												۱۲- فشارخون مددجو را به درستی اندازه گیری نموده و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
												۱۳- به منظور ثبت اطلاعات در سامانه سیب توانایی لازم را دارد..
						جمع کل						

نام و نام خانوادگی						موارد مورد ارزیابی						
												۱- با مددجو به خوبی ارتباط برقرار می کند.
												۲- وزن مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
												۳- قد مددجو را به درستی اندازه گیری می کند.
												۴- نمایه توده بدنی مددجو را به درستی محاسبه می کند.
												۵- وضعیت تغذیه و فعالیت فیزیکی مددجو را بررسی و آموزش های لازم را می دهد.
												۶- متناسب با سن مددجو در مورد استفاده از مکمل های آهن و ویتامین D ₃ آموزش می دهد
												۷- مددجو را از نظر سلامت روان و سوء مصرف مواد به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
												۸- مددجو را از نظر سلامت اجتماعی به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
												۹- فشارخون مددجو را به درستی اندازه گیری نموده و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
												۱۰- مددجو را از نظر ابتلای به بیماری های آسم و سل به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می دهد.
												۱۱- مددجو را از نظر لزوم دریافت واکسن توأم/ هیپاتیت به به درستی بررسی می کند
												۱۲- مددجو را از نظر سلامت دهان و دندان به درستی معاینه و آموزش های لازم را می دهد.
												۱۳- به منظور ثبت اطلاعات در سامانه سیب توانایی لازم را دارد..
												جمع کل

نام و نام خانوادگی						موارد مورد ارزیابی
						۱- با مددجو به خوبی ارتباط برقرار می‌کند.
						۲- قد، و وزن مددجو را به درستی اندازه‌گیری می‌کند.
						۳- دور کمر مددجو را به درستی اندازه‌گیری می‌کند.
						۴- نمایه توده بدنی مددجو را به درستی محاسبه و طبقه‌بندی می‌کند.
						۵- با توجه به شرایط مددجو در زمینه‌ی تغذیه آموزش‌های لازم را می‌دهد.
						۶- متناسب با سن مددجو در مورد استفاده از مکمل‌های آهن و ویتامین D ₃ آموزش می‌دهد.
						۷- فعالیت فیزیکی مددجو را از نظر نوع، مدت و شدت به درستی ارزیابی و طبقه‌بندی نموده و آموزش‌های لازم را می‌دهد.
						۸- فشارخون مددجو را به درستی اندازه‌گیری می‌کند.
						۹- بر چگونگی اندازه‌گیری قند و کلسترول خون توسط دستگاه سنجش لیپید پرو تسلط دارد.
						۱۰- مددجو را از نظر سلامت روان به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می‌دهد.
						۱۱- مددجو را از نظر سوءمصرف مواد به درستی ارزیابی و در صورت لزوم ارجاع می‌دهد.
						۱۲- از نظر لزوم دریافت واکسن توأم/ هیپاتیت ب مددجو را ارزیابی و اقدام لازم را انجام می‌دهد.
						۱۳- به منظور ثبت اطلاعات در سامانه سیب توانایی لازم را دارد.
						جمع کل

نام و نام خانوادگی						موارد مورد ارزیابی
						۱- با مددجو به خوبی ارتباط برقرار می‌کند.
						۲- قد و وزن مددجو را به درستی اندازه‌گیری می‌کند.
						۳- دور کمر مددجو را به درستی اندازه‌گیری می‌کند.
						۴- نمایه توده بدنی مددجو را به درستی محاسبه و طبقه‌بندی می‌کند.
						۵- با توجه به شرایط مددجو در زمینه‌ی تغذیه آموزش‌های لازم را می‌دهد.
						۶- متناسب با سن مددجو در مورد استفاده از مکمل کلسیم و ویتامین D ₃ آموزش می‌دهد.
						۷- فعالیت فیزیکی مددجو را از نظر نوع، مدت و شدت به درستی ارزیابی و طبقه‌بندی نموده و آموزش‌های لازم را می‌دهد.
						۸- فشارخون مددجو را به درستی اندازه‌گیری می‌کند.
						۹- بر چگونگی اندازه‌گیری قند و کلسترول خون توسط دستگاه سنجش لیپید پرو تسلط دارد.
						۱۰- خطرسنجی سرطان کولون را به درستی انجام می‌دهد.
						۱۱- سالمند را از نظر احتمال سقوط بررسی و آموزش‌های لازم را می‌دهد.
						۱۲- مددجو را از نظر افسردگی بررسی و آموزش‌های لازم را می‌دهد.
						۱۳- به منظور ثبت اطلاعات در سامانه سیب توانایی لازم را دارد.
						جمع کل

نام و نام خانوادگی						موارد مورد ارزیابی
						۱- تاریخ تقریبی زایمان را به درستی محاسبه می کند.
						۲- سن بارداری را به درستی حساب می کند.
						۳- شرح حال پیش از بارداری/ بارداری را به درستی می گیرد.
						۴- ضربان قلب جنین را به درستی اندازه می گیرد.
						۵- ارتفاع رحم را به درستی اندازه گیری می کند.
						۶- علائم خطر دوران بارداری/ پس از زایمان را به درستی آموزش می دهد.
						۷- به سؤالات مددجو در مورد شکایات شایع دوران بارداری و پس از زایمان به درستی پاسخ می دهد.
						۸- تغذیه دوران بارداری/ شیردهی را به درستی آموزش می دهد.
						۹- در مورد مصرف مکمل ها (آهن، فولیک اسید و مولتی ویتامین) به درستی آموزش می دهد.
						۱۰- درباره بهداشت فردی دوران بارداری و شیردهی به درستی آموزش می دهد.
						۱۱- به درستی در مورد نحوه صحیح شیردهی مشاوره می دهد.
						۱۲- به مددجو درزمینه معاینه سرطان پستان/ غربالگری سرطان دهانه رحم به درستی آموزش می دهد.
						۱۳- به منظور ثبت اطلاعات در سامانه سیب توانایی لازم را دارد.
						جمع کل